

SMJERNICE ZA PROVOĐENJE ISTRAŽIVANJA GOSPODARSKIH SUBJEKATA

Veljača 2025. godine

Sadržaj

Uvod	3
Metodološke smjernice za istraživanje putem anketiranja gospodarskih subjekata	5
1. DEFINIRANJE SADRŽAJA I CILJEVA ISTRAŽIVANJA	5
2. METODA PRIKUPLJANJA PODATAKA	5
3. ODREĐIVANJE POPULACIJE OD INTERESA.....	6
4. DIZAJN I ODREĐIVANJE VELIČINE UZORKA.....	7
5. UPITNIK.....	8
6. OBRADA I ANALIZA PODATAKA	8
7. IZRAČUN POKAZATELJA	8
8. IZVJEŠTAVANJE	13
Prilog 1: UPITNIK ZA ANKETIRANJE GOSPODARSKIH SUBJEKATA	14

Uvod

U sklopu cjelovite reforme hrvatskog turizma donesen je Zakon o turizmu (156/23), kojim se prvenstveno regulira sustav upravljanja razvojem turizma s naglaskom na održivost te se definiraju alati za njegovo učinkovito upravljanje.

Sukladno globalnim trendovima, održivi razvoj postaje ključni prioritet u sektoru turizma, a Republika Hrvatska prepoznala je potrebu za njegovom integracijom kroz zakonski okvir. Pritisci turizma na okoliš i lokalne zajednice zahtijevaju promišljeno planiranje i upravljanje razvojem kako bi se osigurala dugoročna održivost. Ovaj proces sustavnog i podatkovno utemeljenog praćenja razvoja hrvatskog turizma utemeljen je na europskim i međunarodnim sustavima (EC-ETIS, ISO 14001:2015, EMAS, EU Ecolabel, OECD, GSTC i UNWTO-MS) praćenja razvoja turizma, kao i s globalnim ciljevima održivog razvoja Ujedinjenih naroda (UN SDGs), posebno onima koji se odnose na zaštitu okoliša, ekonomski rast te društvenu inkluzivnost.

Specifični turistički resursi Hrvatske, poput jadranske obale, nacionalnih parkova i bogate kulturno-povijesne baštine zahtijevaju pažljivo upravljanje kako bi se očuvali za buduće generacije. U tom kontekstu, korištenje naprednih tehnoloških rješenja za praćenje održivosti i zadovoljstva posjetitelja, kao i digitalizacija procesa upravljanja ključni su za razvoj "pametnih destinacija" koje uravnotežuju očuvanje resursa s povećanjem zadovoljstva turista.

Razvoj turizma u smjeru održivosti podrazumijeva kontinuirano unaprjeđenje sustava turizma, zasnovano na prepoznavanju, poticanju i upravljanju razvojnim potencijalima, uz odgovorno korištenje prostora, prirodnih, društvenih i ekonomskih resursa te kulturne baštine. Cilj je poboljšanje kvalitete života lokalnog stanovništva i turističkog iskustva u skladu s održivim korištenjem materijalnih i prirodnih resursa destinacije.

Za praćenje napretka održivosti turizma uspostavljen je indeks turističke razvijenosti (ITR)¹ te sustav pokazatelja održivosti, koji omogućuju informirano upravljanje razvojem destinacija. Ovi pokazatelji obuhvaćaju gospodarske, društvene, okolišne i prostorne aspekte održivosti destinacije:

- zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom
- zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom
- pristupačnost destinacije
- sigurnost destinacije
- održivo upravljanje destinacijom
- upravljanje vodnim resursima
- gospodarenje otpadnim vodama
- gospodarenje otpadom
- zaštita bioraznolikosti
- održivo upravljanje energijom
- ublažavanje i prilagodba klimatskim promjenama
- održivo upravljanje prostorom
- turistički promet
- turistička infrastruktura
- poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu.

¹ <https://www.iztg.hr/hr/itr/>

Pravilnik o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma (NN 112/2024) definira popis obveznih i specifičnih pokazatelja, izvore podataka te metodologiju i vremenske okvire za prikupljanje, obradu, analizu i praćenje podataka. Pritom je za uspostavu toka podataka (primarno za specifične pokazatelje) potrebno provođenje **primarnih istraživanja putem anketiranja gospodarskih subjekata u turizmu uključujući i smještaj u domaćinstvu (apartmani, kuće za odmor i slični objekti)**. Ovakav pristup omogućit će prikupljanje izravnih podataka o izazovima i mogućnostima koje gospodarski subjekti u turizmu prepoznaju u kontekstu održivog razvoja, kako je definirano Zakonom o turizmu.

U sklopu reforme hrvatskog turizma, koja se temelji na uspostavljanju sustava za praćenje i upravljanje razvojem turizma, posebna pažnja posvećena je suradnji s gospodarstvom. Anketiranje gospodarskih subjekata omogućiti će detaljniji uvid u njihovo poslovanje te identificirati konkretne izazove i potencijal za implementaciju i razvoj održivih praksi. Proces prikupljanja podataka potrebnih za izračun pokazatelja održivosti komplementaran je obvezama koje gospodarski subjekti imaju ili će uskoro imati u pogledu izvješćivanja o održivosti i poslovnim rezultatima.

Podatci dobiveni kroz anketu gospodarskih subjekata u turizmu mogu dodatno obogatiti analizu utemeljenu na pokazateljima održivosti destinacije. Razmatrajući dobivene podatke i informacije vezane uz ekonomsku, društvenu i okolišnu održivost, gospodarski će subjekti moći donositi utemeljene strateške i operativne poslovne odluke, primjerice povećati komparativnu prednost na tržištu, uspostaviti mjere za prilagodbu klimatskim promjenama i okvir djelovanja za društveno odgovorno poslovanje. Također, anketa može pružiti važne uvide o razini zadovoljstva subjekata uspostavljenim zakonskim mjerama i smjernicama, što je nužno za daljnje unapređenje suradnje između privatnog sektora i nadležnih institucija u svrhu postizanja održivih ciljeva.

Uzimajući u obzir trenutnu razvojnu fazu hrvatskog turizma i početnu fazu sustavnog mjerenja pokazatelja održivosti, Ministarstvo turizma i sporta izradilo je **Smjernice za provođenje istraživanja gospodarskih subjekata**, s ciljem uspostave jedinstvenog sustava praćenja pokazatelja u svim hrvatskim destinacijama, uz uvažavanje lokalnih specifičnosti. Ove smjernice detaljno opisuju postupak provođenja primarnih istraživanja radi osiguravanja transparentnosti i dosljednosti u provedbi istraživanja.

Izmjene i dopune ovih Smjernica objavljuju se na mrežnim stranicama Ministarstva turizma i sporta.

Metodološke smjernice za istraživanje putem anketiranja gospodarskih subjekata

1. DEFINIRANJE SADRŽAJA I CILJEVA ISTRAŽIVANJA

Sadržaj i ciljevi istraživanja putem anketiranja gospodarskih subjekata u turizmu definirani su metodološkim tablicama pokazatelja održivosti u dijelu koji se odnosi na **specifične pokazatelje** iz Pravilnika o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma (NN 112/2024.):

1.3.1. Udio pristupačnih smještajnih jedinica u destinaciji (SPD-1);

2.1.1. Udio turističkih poslovnih subjekata koji poduzimaju akcije za smanjenje potrošnje vode (SUVR-1);

2.2.1. Udio turističkih poslovnih subjekata koji koriste recikliranu vodu (SGOV-1);

2.3.1. Udio komunalnog otpada iz turističkih djelatnosti u odnosu na ukupni komunalni otpad destinacije (SGO-1);

2.3.2. Udio turističkih poslovnih subjekata koji razdvajaju različite vrste otpada (SGO-2);

2.3.5. Sprječavanje stvaranja otpada: plan smanjenja količine otpada od posluživanja hrane (SGO-5);

2.5.1. Udio turističkih poslovnih subjekata koji su implementirali neka od rješenja za ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama (SOE-1);

2.6.3. Udio turističkih poslovnih subjekata u destinaciji koji koriste lokalno proizvedenu hranu, piće, dobra i usluge u turističkim poslovnim subjektima u destinaciji (SUPK-3);

3.2.6. Zaposlenost u području I Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane prema dobi, stupnju obrazovanja te vrsti ugovora (SPGS-6).

Primarnim istraživanjem prikupljaju se potrebni podaci za izračun/utvrđivanje navedenih pokazatelja.

Destinacije mogu proširiti sadržaj istraživanja dodatnim pitanjima o specifičnostima destinacijske ponude i/ili specifičnim pitanjima važnim za razvoj i/ili upravljanje destinacijom.

Prilikom određivanja dodatnog skupa pitanja potrebno je procijeniti ne samo potrebu destinacije za pojedinim informacijama već i vrijeme koje je potrebno za odgovore na dodatna pitanja - dulje vrijeme potrebno za ispunjavanje upitnika može dovesti do odustajanja ispitanika/gospodarskog subjekta.

2. METODA PRIKUPLJANJA PODATAKA

Za prikupljanje podataka od strane gospodarskih subjekata u destinaciji prvo je potrebno pripremiti upitnik (točka 5.), a zatim odabrati objekte u uzorak (točka 4.). S obzirom na

kompleksnost podataka koji se prikupljaju upitnikom te specifičnost populacije i uzorka istraživanja (gospodarski subjekti) preporuča se slanje upitnika ili QR koda, odnosno linka na upitnik, na službenu e-mail adresu gospodarskog subjekta.

Temeljem iskustva u sličnim istraživanjima, a u cilju postizanja odgovarajućeg povrata ispunjenih upitnika, odabrane gospodarske objekte valja prvo izravno kontaktirati i upoznati s istraživanjem, putem telefona ili službene e-mail adrese gospodarskog objekta te zamoliti za kontakt osobu(e) kojima ćete poslati upitnik. To se, prije svega, odnosi na veća poduzeća (npr. hotelska).

Ostalim subjektima (npr. restoranima, objektima u domaćinstvu i sl.) upitnik ili QR kod, odnosno link na upitnik se može poslati na službenu e-mail adresu, uz kratko objašnjenje istraživanja.

Važno je naglasiti da se, kod smještajnih objekata, anketom prikupljaju podatci za pojedinačne smještajne objekte gospodarskog subjekta, a ne na razini čitavog gospodarskog subjekta. Drugim riječima, ukoliko se anketa šalje u turističko poduzeće koje obuhvaća više vrsta smještajnih objekata, nužno je ispunjavanje i više anketa, pojedinačno za svaki objekt. Isto vrijedi i, primjerice, za restorane.

Metodološke smjernice koncipirane su tako da TZ može samostalno provoditi istraživanje ili po potrebi angažirati agenciju za istraživanje tržišta koja se mora pridržavati svih metodoloških zahtjeva iz ovih Smjernica. U slučaju samostalnog provođenja istraživanja, anketari mogu biti zaposlenici u sustavu TZ, studenti i srednjoškolci te nezaposlene osobe s područja destinacije, čime se istovremeno ostvaruje dodatna suradnja s obrazovnim institucijama i građanima u destinaciji. Prije samog započinjanja procesa prikupljanja podataka potrebno je održati obuku za sve osobe koje će biti uključene u prikupljanje podataka od gospodarskih objekata.

Valja, također, naglasiti da je u ovakvim vrstama istraživanja često potreban tzv. follow up ili ponovni kontakt s gospodarskim subjektom kako bi ispunili upitnik. Stoga je tijekom prikupljanja podataka potrebno redovito pratiti broj ispunjenih upitnika, kako bi se na vrijeme moglo reagirati i ponovno kontaktirati gospodarske subjekte ukoliko je odaziv slab.

Podaci se od gospodarskih subjekata (uključujući i smještaj u domaćinstvu) prikupljanju svake dvije godine. Podaci se prikupljaju tijekom prvog tromjesečja za prethodnu godinu.

3. ODREĐIVANJE POPULACIJE OD INTERESA

Ciljnu populaciju u istraživanju predstavljaju objekti iz sljedećih djelatnosti na području destinacije (prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti, NKD):

	NKD	Djelatnost
SMJEŠTAJ	55.10	Hoteli i sličan smještaj
	55.20	Odmarališta i slični objekti za kraći odmor
	55.30	Kampovi i prostori za kampiranje
	55.90	Ostali smještaj
		Smještaj u domaćinstvu (apartmani, kuće za odmor i slični objekti)
UGOSTITELJSTVO	56.10	Djelatnosti restorana i ostalih objekata za pripremu i usluživanje hrane

	56.21	Djelatnosti kateringa
	56.29	Ostale djelatnosti pripreme i usluživanja hrane
	56.30	Djelatnosti pripreme i usluživanja pića
AGENCIJE	79.11	Djelatnosti putničkih agencija
	79.12	Djelatnosti organizatora putovanja (turoperatora)
	79.90	Ostale rezervacijske usluge i djelatnosti povezane s njima

4. DIZAJN I ODREĐIVANJE VELIČINE UZORKA

Pri provedbi ankete važno je voditi računa da bude uključen što je moguće reprezentativniji uzorak gospodarskih objekata (uključujući i smještaj u domaćinstvu) te se stoga predlaže provedba ankete na sljedećem uzorku s obzirom na broj pojedinih vrsta gospodarskih objekata u destinaciji. U Tablici 1. su preporuke za određivanje veličine uzoraka.

Tablica 1. Preporuke za određivanje veličine uzoraka pri provedbi ankete

Vrsta gospodarskog objekta	Broj objekata u destinaciji	Uzorak od ukupnog broja objekata obuhvaćen anketiranjem	Broj objekata u destinaciji	Uzorak od ukupnog broja objekata obuhvaćen anketiranjem	Broj objekata u destinaciji	Uzorak od ukupnog broja objekata obuhvaćen anketiranjem
Hotel i sličan smještaj	Manje od 5	100% (svi objekti)	5-10	50% objekata	Više od 10	20% objekata
Odmarališta i slični objekti za kraći odmor	Manje od 5	100% (svi objekti)	5-10	50% objekata	Više od 10	20% objekata
Kampovi i prostori za kampiranje	Manje od 5	100% (svi objekti)	5-10	50% objekata	Više od 10	20% objekata
Smještaj u domaćinstvu (apartmani i sl.)	Manje od 200	10%	200-500	5% objekata	Više od 500	3% objekata
Djelatnosti restorana, kateringa i ostalih objekata za pripremu i usluživanje hrane	Manje od 200	10%	200-500	5% objekata	Više od 500	3% objekata
Djelatnosti pripreme i usluživanja pića	Manje od 200	10%	200-500	5% objekata	Više od 500	3% objekata

Agencije	Manje od 5	100% (svi objekti)	5-10	50% objekata	Više od 10	20% objekata
----------	------------	--------------------	------	--------------	------------	--------------

5. UPITNIK

Za izradu anketnog upitnika koristi se alat EUSurvey platforma. Alat je svima besplatno dostupan uz registraciju na adresi <https://ec.europa.eu/eusurvey/>, a upute o korištenju se nalaze na adresi <https://ec.europa.eu/eusurvey/home/documentation>.

Preporuka je da svaka TZ napravi prilagođeni upitnik na temelju zajedničkog predloška (u prilogu). Predložak upitnika izradilo je Ministarstvo turizma i sporta putem EUSurvey platforme. Predložak upitnika je eksportiran na karticu koja stvara eus datoteku, a dostupna je na upit na e-poštu: odrzivi.razvoj@mints.hr. Otvoreni predložak u formi eus datoteke potrebno je uvesti u EUSurvey pod svojim računom te je potrebno kreirati vlastite upitnike kako bi mogli provoditi istraživanja i prikupljati rezultate. Priloženu datoteku potrebno je prvo kopirati na lokalno računalo, a zatim kreirati novi upitnik na način da se predložak upitnika uveze (import survey) te odabere priložena i kopirana datoteka (select file to upload).

Jednom napravljen upitnik jednostavno se može promijeniti ili nadopuniti. Može se pripremiti i tiskani upitnik u slučaju prikupljanja podataka osobnim intervjuom (eng. Pen-and-Paper Personal Interview - PAPI).

Osim što alat omogućuje popunjavanje upitnika, prikupljeni podaci se mogu i pregledati unutar alata ili ih se može izvesti u formatu pogodnom za daljnju statističku obradu. EUSurvey ima ugrađene mogućnosti filtriranja rezultata ankete te je moguće filtrirati rezultate anketa prikupljenih samo za određene skupine gospodarskih subjekata.

Preporuka je da Upitnik sadrži i pitanja koja se odnose na obvezne pokazatelje, iako su podaci dostupni od strane javnih isporučitelja električne energije/vodne usluge (zbog eventualne dodatne kontrole podataka) i specifične pokazatelje, za koje ne postoje javno dostupni podaci..

6. OBRADA I ANALIZA PODATAKA

Ukoliko se ne koristi EUSurvey platforma, podatke je potrebno unijeti na elektronski medij, koristeći npr. Excel.

EUSurvey platforma podržava automatsku deskriptivnu analizu podataka poput izračuna apsolutnih i relativnih frekvencija (učestalosti pojavljivanja pojedinih odgovora) za kvalitativna obilježja. Nadalje, za dodatnu analizu podataka, primjerice, za izračun srednjih vrijednosti i mjera raspršenosti za kvantitativna obilježja, podaci se jednostavno mogu prebaciti iz EUSurvey platforme u Excel.

Rezultati istraživanja se prikazuju u tablicama i/ili grafičkim prikazima s kratkim komentarima, uz detaljno objašnjenje metodološkog pristupa.

7. IZRAČUN POKAZATELJA

U ovom se poglavlju daju upute za izračun specifičnih pokazatelja održivosti.

1.3.1. Udio pristupačnih smještajnih jedinica u destinaciji (SPD-1)

Pokazatelj se izračunava kao udio broja pristupačnih smještajnih jedinica u destinaciji u odnosu na ukupan broj smještajnih jedinica.

Uz oznake

S – ukupan broj smještajnih jedinica u destinaciji i

S_p – broj smještajnih jedinica pristupačnih za osobe s motoričkim, senzornim ili mentalnim oštećenjima u destinaciji (pristupačne smještajne jedinice)

iznos pokazatelja se računa prema formuli

$$\text{Udio pristupačnih smještajnih jedinica u destinaciji} = \frac{S_p}{S} \times 100\%.$$

2.1.1. Udio turističkih poslovnih subjekata koji poduzimaju akcije za smanjenje potrošnje vode (SUVR-1)

Pokazatelj se izračunava kao omjer aktivnih turističkih poslovnih subjekata u destinaciji koja su implementirala mjere za smanjenje potrošnje vode u odnosu na ukupan broj turističkih poslovnih subjekata u destinaciji.

Pod pojmom turistički poslovni subjekt podrazumijevaju se poslovni subjekti čija je primarna djelatnost neka od sljedećih:

- djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane i pića (NKD 55 i 56),
- djelatnosti putničkih agencija i organizatora putovanja (NKD 79)

Uz oznake

BA – broj ispitanih turističkih poslovnih subjekata u destinaciji koja poduzimaju mjere za smanjivanje potrošnje vode u svom poslovanju,

BT – ukupan broj ispitanih turističkih poslovnih subjekata u destinaciji,

iznos pokazatelja se računa prema formuli

$$\text{Udio turističkih poslovnih subjekata koji poduzimaju akcije za smanjenje potrošnje vode} = \frac{BA}{BT} \times 100\%.$$

2.2.1. Udio turističkih poslovnih subjekata koji koriste recikliranu vodu (SGOV-1)

Pokazatelj se izračunava kao omjer broja turističkih poslovnih subjekata koji koriste recikliranu vodu u odnosu na ukupan broj turističkih poslovnih subjekata u destinaciji.

Definicija pojma 'turistički poslovni subjekt' opisana je kod pokazatelja 2.1.1.

Uz oznake:

BA – broj ispitanih turističkih poslovnih subjekata u destinaciji koja koriste recikliranu vodu,

BT – ukupan broj ispitanih turističkih poslovnih subjekata u destinaciji,

iznos pokazatelja se računa prema formuli

$$\text{Udio turističkih poslovnih subjekata koji koriste recikliranu vodu} = \frac{BA}{BT} \times 100\%.$$

2.3.1. Udio komunalnog otpada iz turističkih djelatnosti u odnosu na ukupni komunalni otpad destinacije (SGO-1)

Pokazatelj se izračunava kao omjer količine komunalnog otpada nastalog u turističkim djelatnostima u odnosu na ukupne količine komunalnog otpada nastalog u destinaciji.

Turističke djelatnosti su opisane kod pokazatelja 2.1.1.

Uz oznake:

OU - ukupne količine komunalnog otpada nastalog u destinaciji,

OT - ukupne količine komunalnog otpada iz turističkih djelatnosti u destinaciji,

iznos pokazatelja se računa prema formuli

$$\text{Udio komunalnog otpada iz turističkih djelatnosti u odnosu na ukupni komunalni otpad destinacije} = \frac{OT}{OU} \times 100\%.$$

Napomene: ukupna količina komunalnog otpada iz turističkih djelatnosti u destinaciji se dobiva primarnim istraživanjem na uzorku te ga je u sklopu primarnog istraživanja potrebno razmjerno uvećati kako bi odražavao podatke za cijelu destinaciju, a ne samo za promatrani uzorak.

2.3.2. Udio turističkih poslovnih subjekata koji razdvajaju različite vrste otpada

Pokazatelj se izračunava kao udio turističkih poslovnih subjekata u destinaciji koji razdvajaju različite vrste otpada u odnosu na ukupni broj turističkih poslovnih subjekata u destinaciji.

Definicija pojma 'turistički poslovni subjekt' opisana je kod pokazatelja 2.1.1.

Uz oznake:

BA – broj ispitanih turističkih poslovnih subjekata u destinaciji koja razdvajaju različite vrste otpada,

BT – ukupan broj ispitanih turističkih poslovnih subjekata u destinaciji,

iznos pokazatelja se računa prema formuli

$$\text{Udio turističkih poslovnih subjekata koji razdvajaju različite vrste otpada} = \frac{BA}{BT} \times 100\%.$$

2.3.5. Sprječavanje stvaranja otpada: plan smanjenja količine otpada od posluživanja hrane

Pokazatelj je informacija o donesenim Smjernicama i/ili Planu sprječavanja i smanjenja nastajanja otpada od hrane u turističkim poslovnim subjektima u destinaciji.

Pokazatelj se izračunava kao udio poslovnih subjekata koji se bave djelatnošću pripreme i usluživanja hrane (NKD 56.10) u kojima se provode mjere smanjenja nastajanja otpada od hrane u okviru svog poslovanja u ukupnom broju poslovnih subjekata koji se bave djelatnošću pripreme i posluživanja hrane u destinaciji.

Uz oznake:

SM – broj ispitanika koji se bave djelatnošću pripreme i usluživanja hrane (NKD 56.10) koji provodi mjere smanjenja nastajanja otpada od hrane

SU – ukupan broj ispitanika koji se bave djelatnošću pripreme i usluživanja hrane (NKD 56.10)

iznos pokazatelja se računa prema formuli

$$\text{Udio poslovnih subjekata koji provode mjere smanjenja količine otpada od posluživanja hrane} = \frac{SM}{SU} \times 100\%.$$

2.5.1. Udio turističkih poslovnih subjekata koji su implementirali neka od rješenja za ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama

Pokazatelj se sastoji od tri pokazatelja u kojima se izračunava udio ispitanih turističkih poslovnih subjekata koji su implementirali rješenja za ublažavanje i/ili prilagodbu klimatskim promjenama u odnosu na ukupan broj ispitanih turističkih poslovnih subjekata u destinaciji.

Definicija pojma 'turistički poslovni subjekt' opisana je kod pokazatelja 2.1.1.

Uz oznake:

PS1 – broj ispitanih turističkih poslovnih subjekata koji su implementirali rješenja za ublažavanje klimatskih promjena,

PS2 – broj ispitanih turističkih poslovnih subjekata koji su implementirali rješenja za prilagodbu klimatskim promjenama,

PS3 – broj ispitanih turističkih poslovnih subjekata koji su implementirali rješenja za ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama,

PSU - ukupan broj ispitanih turističkih poslovnih subjekata,

iznosi pokazatelja se računaju prema formulama:

$$\text{Udio turistički poslovnih subjekata koji su implementirali rješenja za ublažavanje klimatskih promjena} = \frac{PS1}{PSU} \times 100\%.$$

$$\text{Udio turistički poslovnih subjekata koji su implementirali rješenja za prilagodbu klimatskim promjenama} = \frac{PS2}{PSU} \times 100\%.$$

Udio turistički poslovnih subjekata koji su implementirali rješenja za ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama $= \frac{PS3}{PSU} \times 100\%$.

2.6.3. Udio turističkih poslovnih subjekata u destinaciji koji koriste lokalno proizvedenu hranu, piće, dobra i usluge u turističkim poslovnim subjektima u destinaciji

Pokazatelj prikazuje udio turističkih poslovnih subjekata u destinaciji kod kojih je zajednički udio vrijednosti lokalno proizvedene hrane, pića, dobara i usluga u turističkim proizvodima najmanje 40%.

Definicija pojma 'turistički poslovni subjekt' opisana je kod pokazatelja 2.1.1.

Uz oznake:

PSL – broj ispitanih turističkih poslovnih subjekata u destinaciji sa zajedničkim udjelom lokalno proizvedene hrane, pića, dobara i usluga u turističkim proizvodima većim ili jednako 40%,

BT – ukupan broj ispitanih turističkih poslovnih subjekata u destinaciji,

iznos pokazatelja se računa prema formuli

Udio turističkih poslovnih subjekata u destinaciji koji koriste lokalno proizvedenu hranu, piće, dobra i usluge s udjelom većim od 40% $= \frac{PSL}{BT} \times 100\%$.

3.2.6. Zaposlenost u području I Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane prema dobi, stupnju obrazovanja te vrsti ugovora (SPGS-6)

Pokazatelj pruža informaciju o udjelu broja zaposlenih u pojedinim skupinama u ukupnom broju zaposlenih u turističkim poslovnim subjektima čija je djelatnost iz područja I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, a koje posluju na teritoriju destinacije. Obrada podataka se provodi na temelju svih prikupljenih anketa prema pojedinim skupinama zaposlenih.

Uz oznake

ZP_{UK} – broj zaposlenih, prosjek godine,

ZP_{MAX3} – broj zaposlenih, prosjek tri uzastopna mjeseca najveće gospodarske aktivnosti,

ZP₂₅₋₄₉ – broj zaposlenih u dobi od 25-49 godina, prosjek godine,

ZP_{SŠ} – broj zaposlenih sa strukovnom školom (niža i srednja stručna sprema), prosjek godine,

ZP_{SZ} – broj sezonski zaposlenih, prosjek tri uzastopna mjeseca najveće gospodarske aktivnosti,

iznosi pokazatelja se računaju prema formulama:

Udio zaposlenih u dobi od 25-49 godina u ukupnom broju zaposlenih u poslovnim subjektima iz Područja I $= \frac{ZP_{25-49}}{ZP_{UK}} \times 100\%$.

$$\text{Udio zaposlenih sa strukovnom školom u ukupnom broju zaposlenih u poslovnim subjektima iz Područja I} = \frac{ZP_{S\check{S}}}{ZP_{UK}} \times 100\%.$$

$$\text{Udio sezonski zaposlenih djelatnika u ukupnom broju zaposlenih u poslovnim subjektima iz Područja I tijekom tri mjeseca najveće gospodarske aktivnosti} = \frac{ZP_{SZ}}{ZP_{MAX3}} \times 100\%.$$

8. IZVJEŠTAVANJE

Rezultate provedenih primarnih istraživanja potrebno je objaviti na web stranici TZ destinacije za koju se pokazatelj izračunava na način da se objavi deskriptivna statistika te izračunate vrijednosti pokazatelja u tablici izračuna pokazatelja koja je objavljena na mrežnim stranicama Ministarstva.

Do uspostave integriranog informacijskog sustava turizma TZ dostavlja rezultate primarnih istraživanja i na e-poštu Ministarstva turizma i sporta.

Prilog 1: UPITNIK ZA ANKETIRANJE GOSPODARSKIH SUBJEKATA

Identifikacijska pitanja

IP1. Destinacija (mjesto anketiranja): _____

IP2. Datum: _____

IP3. Anketar: _____

IP4 Prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (NKD) u koji razred se ubraja pretežita djelatnost Vaše tvrtke/djelatnosti:

	NKD	Djelatnost
SMJEŠTAJ	55.10	Hoteli i sličan smještaj
	55.20	Odmarališta i slični objekti za kraći odmor
	55.30	Kampovi i prostori za kampiranje
	55.90	Ostali smještaj
		Smještaj u domaćinstvu (apartmani, kuće za odmor i slični objekti)
UGOSTITELJSTVO	56.10	Djelatnosti restorana i ostalih objekata za pripremu i usluživanje hrane
	56.21	Djelatnosti kateringa
	56.29	Ostale djelatnosti pripreme i usluživanja hrane
	56.30	Djelatnosti pripreme i usluživanja pića
AGENCIJE	79.11	Djelatnosti putničkih agencija
	79.12	Djelatnosti organizatora putovanja (turoperatora)
	79.90	Ostale rezervacijske usluge i djelatnosti povezane s njima

IP5. Vaš objekt/poslovnica dio je franšize/lanca hotela/restorana?

- a) Da b) Ne

IP6. Vaš objekt/poslovnica ima registrirano sjedište na području destinacije?

- a) Da b) Ne

Sljedeća pitanja pitati samo poslovne subjekte koji nude smještaj (NKD Razred 55)

IP7. Molimo navedite broj ostvarenih turističkih noćenja u 2024. godini

Broj ostvarenih noćenja: _____

IP8. Molimo navedite mjesec u kojem je ostvaren **najveći** broj turističkih noćenja te broj ostvarenih turističkih noćenja u tom mjesecu.

IP8.1. Mjesec u kojem je ostvaren najveći broj noćenja: _____

IP8.2. Broj ostvarenih noćenja: _____

IP9. Molimo navedite mjesec u kojem je ostvaren **najmanji** broj turističkih noćenja te broj ostvarenih turističkih noćenja u tom mjesecu

IP9.1. Mjesec u kojem je ostvaren najmanji broj noćenja: _____

IP9.2. Broj ostvarenih noćenja: _____

Pitanja za upravljanje vodnim resursima

A1. Molimo, navedite ukupnu potrošnju vode u kalendarskom mjesecu s **najvećim** brojem noćenja (u m³).

A1. Potrošnja vode (m³): _____

A2. Molimo, navedite ukupnu potrošnju vode u kalendarskom mjesecu s **najmanjim** brojem noćenja (u m³).

A2. Potrošnja vode (m³): _____

Pitanje za specifični pokazatelj 2.1.1. Udio turističkih poslovnih subjekata koji poduzimaju akcije za smanjenje potrošnje vode

A3. Koristite li neke od protokola uštede vode kao što su npr. toaleti s dvostrukim ispiranjem/bezvodni pisoari/vodokotliči smanjene zapremnine, tuševi i slavine s niskim protokom, navodnjavanje kapanjem u hortikulturnom uređenju itd.?

- a) Da b) Ne

Pitanje za specifični pokazatelj 2.2.1. Udio turističkih poslovnih subjekata koji koriste recikliranu vodu

A4. Koristite li recikliranu vodu u vašem poduzeću?

- a) Da b) Ne

A5. Označite u tablici koristite li neki od navedenih alternativnih izvora vode te za svaki izvor koji ste koristili navedite količinu iskorištene vode u m³ u prethodnoj godini.

Alternativni izvor vode	Koristili izvor?	Količina iskorištene vode (m ³)
Djelomično pročišćene vode	A.5.1.1. a) Da b) Ne	A.5.1.2. _____
Sakupljene vode	A.5.2.1. a) Da b) Ne	A.5.2.2. _____

A6. Na koji način pretežito perete rublje za potrebe smještajnog/ugostiteljskog objekta? SAMO JEDAN ODGOVOR. Pitati samo pružatelja usluga smještaja i prehrane.

1. unutar objekta, samo za taj objekt
2. unutar objekta, zajednički za više objekata unutar istog poduzeća
3. izvan objekta, zajednički za više objekata unutar istog poduzeća

4. vanjski suradnik

Pitanja za gospodarenje otpadom

Pitanje za specifični pokazatelj 2.3.1. Udio komunalnog otpada iz turističkih djelatnosti u odnosu na ukupni komunalni otpad destinacije

B1. Molimo, navedite ukupnu količinu proizvedenog otpada (u tonama) u kalendarskom mjesecu s **najvećim** brojem noćenja.

Količina proizvedenog otpada (t): _____

B2. Molimo, navedite ukupnu količinu proizvedenog otpada (u tonama) u kalendarskom mjesecu s **najmanjim** brojem noćenja.

Količina proizvedenog otpada (t): _____

Pitanje za specifični pokazatelj Udio turističkih poslovnih subjekata koji razdvajaju različite vrste otpada (SGO-2)

B3. Razdvajate li neke od sljedećih posebnih kategorija otpada: otpadni tekstil i obuća, otpadna ambalaža, otpadne gume, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatori, otpadna vozila, građevni otpad i otpad koji sadrži azbest, otpadna električna i elektronička oprema, plastika za jednokratnu uporabu?

- a) Da b) Ne

B4. Označite vrste i količine (u tonama) predanog otpada na godišnjoj razini:

1) Biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina	_____	B4.1.	5) Staklo	_____	B4.5.
2) Otpadna ulja i masnoće	_____	B4.2.	6) Plastika	_____	B4.6.
3) Papir i karton	_____	B4.3.	7) Metali	_____	B4.7.
4) Električni i elektronički (EE) otpad	_____	B4.4.	8) Nešto drugo	_____	B4.8.

Pitanje za specifični pokazatelj Sprječavanje stvaranja otpada: plan smanjenja količine otpada od posluživanja hrane (SGO-5)

B5. Bavi li se Vaša tvrtka i djelatnošću pripremanja i usluživanje hrane?

- a) Da b) Ne

AKO je odgovor na pitanje B5. Ne, prijedite na pitanje C1.

B6. Jeste li implementirali strategiju za sprečavanje nastanke otpada od hrane?

- a) Da b) Ne

B7. Provodite li neke od mjera za smanjenje količine otpada od posluživanja hrane?

- a) Da b) Ne

AKO je odgovor na pitanje B7. Ne, prijedite na pitanje C1.

B8. Jeste li proveli osposobljavanje osoblja za provedbu mjera smanjenja otpada od hrane?

- a) Da b) Ne

B9. Provodite li specifične tehnike smanjenja otpada od hrane i/ili ste kupili odgovarajuću opremu?

- a) Da b) Ne

B10. Provodite li mjere identifikacije vrsta i količina otpada od hrane?

- a) Da b) Ne

B11. Provodite li neke od aktivnosti smanjenja otpada od hrane (angažman osoblja, preispitivanje bife ponude, smanjenje prekomjerne pripreme, prenamjena viškova)

- a) Da b) Ne

B10. Ako je odgovor na neko od pitanja B8., B9., B10. ili B11. Da, navedite mjere, tehnike i aktivnosti koje ste poduzeli.

Pitanja za upravljanje energijom i emisijama
--

C1. Molimo, navedite ukupnu potrošnju električne energije (u kWh) u kalendarskom mjesecu s **najvećim** ostvarenim brojem noćenja.

C1. Potrošnja električne energije (kWh): _____

C2. Molimo, navedite ukupnu potrošnju električne energije (u kWh) u kalendarskom mjesecu s **najmanjim** ostvarenim brojem noćenja.

C2. Potrošnja električne energije (kWh): _____

Pitanje za specifični pokazatelj Udio turističkih poslovnih subjekata koji su implementirali neka od rješenja za ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama (SOE-1)

C3. Jeste li unutar Vaše tvrtke implementirali neka od rješenja za ublažavanje klimatskih promjena?

- a) Da b) Ne

C4. (Ako je odgovor na pitanju C3. Da) Koja rješenja za ublažavanje klimatskih promjena ste implementirali? Označite sve što je primjenjivo.

- a) Procjena ugljičnog otiska
- b) Procjena uštede energije i emisije CO₂
- c) Provjera usklađenosti sa EU-ovim ciljevima smanjenja emisija stakleničkih plinova za 2030. i 2050.?
- d) Mjere energetske učinkovitosti i ušteda energije, dekarbonizacija (navesti koje)
- e) Niskoenergetske zgrade
- f) Energetski učinkovita rasvjeta (niskoenergetske rasvjetne lampe, vanjska rasvjeta na solarnu energiju)
- g) Održivi transport (npr. punionice za punjenje el.automobila, najam e-bicikla i skutera, i dr)
- h) Gospodarenje otpadom
- i) Tehnologije vezane uz vodu
- j) Štednja i recikliranje
- k) Smanjivanje površinsko otjecanje vode
- l) Odabir biljaka koje zahtjevaju manje vode
- m) Ostalo (navesti što)

C5. Jeste li unutar Vaše tvrtke implementirali neka od rješenja za prilagodbu klimatskim promjenama?

- a) Da
- b) Ne

C6. (Ako je odgovor na pitanju C5. Da) Koja rješenja za prilagodbu klimatskim promjenama ste implementirali? Označite sve što je primjenjivo.

- a) Poboljšana (alternativna) tehnička rješenja projekta (fizička imovina)
- b) Izmještaj lokacije
- c) Primjena rješenja baziranih na prirodi
- d) Osposobljavanje osoblja– prijenos i razvoj vještina
- e) Razvoj strateških/korporativnih okvira za procjenu rizika
- f) Planiranje upotrebe zemljišta
- g) Financijska rješenja (npr. osiguranje od prekida u lancu opskrbe)
- h) Alternativne usluge
- i) Stručne radionice, sastanci i evaluacije
- j) Planovi u slučaju iznenadnih događaja
- k) Sustavi upozorenja
- l) Programi praćenja

Pitanja za korištenje lokalno proizvedene hrane, piće, dobara i usluga

Pitanja za specifični pokazatelj Udio turističkih poslovnih subjekata u destinaciji koji koriste lokalno proizvedenu hranu, piće, dobra i usluge u turističkim poslovnim subjektima u destinaciji (SUPK-3)

D1. Koliki je prema Vašim podacima (ili procjeni) udio ...

D1.1. lokalno proizvedene hrane u ukupnoj količini hrane koju pripremate/nudite: _____ %

D1.2. lokalno proizvedenog pića u ukupnoj količini pića koju nudite: _____ %

D1.3. lokalno proizvedenih dobara u ukupnoj količini dobara koje nudite: _____ %

D1.4. lokalnih usluga u ukupnim uslugama koje nudite: _____ %

D2. Procijenite koliki je zajednički udio lokalno proizvedene hrane, pića, dobara i usluga u turističkim proizvodima koje Vaša tvrtka nudi.

D2. zajednički udio lokalno proizvedene hrane, pića, dobara i usluga: _____ %

Pitanja za zaposlenost u području I Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane

Pitanja za specifični pokazatelj Zaposlenost u području I Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane prema dobi, stupnju obrazovanja te vrsti ugovora (SPGS-6)

E1. Molimo navedite podatke o zaposlenosti u Vašoj tvrtku za cijelu godinu („prosijek godine“). Potrebne veličine se računaju tako se zbroje podatci o broju djelatnika u određenoj skupini za svaki mjesec, a potom se dobiveni zbroj podijeli s 12.

E1.1. ukupan broj zaposlenih: _____

E1.2. broj zaposlenih u dobi od 25 – 49 godine: _____

E1.3. broj zaposlenih sa strukovnom školom (niža i srednja stručna sprema): _____

E2. Molimo navedite podatke o zaposlenosti u Vašoj tvrtku tijekom sezone, odnosno tri uzastopna mjeseca u kojima je bila najveća gospodarska aktivnost („prosijek 3 uzastopna mjeseca“). Potrebne veličine se računaju tako se zbroje podatci o broju djelatnika u određenoj skupini za svaki od tri mjeseca sezone, a potom se dobiveni zbroj podijeli s 3.

E.2.1. Navedite tri uzastopna mjeseca u kojima je bila najveća gospodarska aktivnost:

E2.2. ukupan broj zaposlenih: _____

E2.3. ukupan broj sezonski zaposlenih: _____

Pitanja za udio pristupačnih smještajnih jedinica

Pitanja za specifični pokazatelj Udio pristupačnih smještajnih jedinica u destinaciji (SPD-1)

F1. Bavi li se Vaša tvrtka i s djelatnosti pružanja usluga smještaja turistima?

a) Da

b) Ne

F2. (Ako je odgovor na pitanju F1. Da) Molimo navedite ukupan broj smještajnih jedinica te broj smještajnih jedinica pristupačnih za osobe s motoričkim, senzornim ili mentalnim oštećenjima („pristupačne smještajne jedinice“).

F2.1. ukupan broj smještajnih jedinica: _____

F2.2. ukupan broj pristupačnih smještajnih jedinica: _____